

การทำวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวคิดในการออกแบบโรงอาหารคนตาบอดของศูนย์พัฒนาอาชีพคนตาบอด สังกัดมูลนิธิช่วยเหลือคนตาบอดในพระบรมราชินูปถัมภ์ ทำการศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับอาคาร โรงอาหารและสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มีผลต่อพฤติกรรมการรับรู้ของคนตาบอด โดยศึกษาจากศูนย์พัฒนาอาชีพคนตาบอด จำนวน 3 แห่ง โดยเครื่องมือที่ใช้คือ เอกสารเกี่ยวกับแบบแปลน แผนผังของโรงอาหารศูนย์พัฒนาอาชีพคนตาบอดทั้ง 3 แห่ง แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบทดลอง ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ ครู-อาจารย์และเจ้าหน้าที่จำนวน 52 คน สัมภาษณ์และทำการทดลองคนตาบอดจำนวน 108 คน และนำข้อมูลที่ได้มาหาคำร้อยละ สรุปผลเสนอเป็นแนวความคิดในการออกแบบโรงอาหารและโครงร่างงานออกแบบทางสถาปัตยกรรม โดยใช้พื้นที่ภายในศูนย์พัฒนาสมรรถภาพคนตาบอด จังหวัดนนทบุรีเป็นตัวอย่างในการออกแบบ

จากการวิจัยพบว่าสภาพแวดล้อมภายนอกของโรงอาหาร ด้านสถานที่ตั้งของโรงอาหารควรมีการกำหนดสถานที่ตั้งของโรงอาหารให้มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของศูนย์พัฒนาอาชีพคนตาบอด ควรอยู่ด้านหน้าของบริเวณศูนย์และแยกอาคารออกจากกัน ซึ่งเป็นศูนย์กลางของผู้ใช้อาคารสะดวกในการเข้าถึง และควรตั้งอยู่ในพื้นที่ที่สามารถขยายโรงอาหารได้ในอนาคต

ด้านองค์ประกอบ ทางสัญจร ขนาดพื้นที่ส่วนต่างๆของโรงอาหาร พบว่าการเลือกทางสัญจรอยู่ด้านข้างและตรงกลางของโรงอาหาร พื้นที่นั่งทานอาหารเป็นบริเวณด้านหลังของโรงอาหารแบบที่นั่งเดี่ยว และจัดเป็นแถวยาวตามความยาวและตามความกว้างของโรงอาหาร มีการวิเคราะห์ให้เหมาะสมกับสรีระของคนตาบอดที่เป็นผู้ใช้ เพื่อประโยชน์ของผู้ใช้สูงสุด

ด้านสภาพของแสงสว่างภายในโรงอาหาร พบว่าแสงที่ส่องสว่างในโรงอาหารยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ และแสงสว่างที่เหมาะสมกับโรงอาหารควรเป็นแสงสว่างจากธรรมชาติ ซึ่งเป็นแสงสว่างที่ผู้ใช้รู้สึกสบายต่อการมองเห็นและเป็นการประหยัดไฟฟ้า โดยมีการติดตั้งดวงไฟภายในโรงอาหารควรติดตั้งอยู่ในระดับห้อยลงมาจากเพดาน

ด้านสภาพการระบายอากาศภายในของโรงอาหาร พบว่าการระบายอากาศในโรงอาหารยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ และการระบายอากาศที่เหมาะสมกับโรงอาหารควรเป็นการระบายอากาศด้วยธรรมชาติ ซึ่งเป็นการระบายอากาศที่ผู้ใช้รู้สึกสบายที่สุด ถ้ามีการติดตั้งพัดลมภายในโรงอาหารควรติดตั้งในระดับติดกับผนังของอาคาร

ด้านการเลือกใช้สีในส่วนต่าง ๆ พบว่าสีที่ใช้กับโต๊ะ – เก้าอี้ ชั้นวางจาน และบริเวณของการรับประทานอาหารควรมีการใช้สีที่กลมกลืนกันกับพื้นที่รอบข้าง สำหรับอุปกรณ์เสริมความปลอดภัยควรมีสีที่ตัดกันกับพื้นที่รอบข้าง

ด้านลักษณะพื้นผิววัสดุ โต๊ะ เก้าอี้ และอุปกรณ์ที่ใช้ในโรงอาหาร พบว่าลักษณะพื้นผิววัสดุแบบขรุขระมีผลช่วยในการรับรู้จากการสัมผัส บริเวณที่ต้องการให้มีผิววัสดุที่ใช้ในการสัมผัส คือ บริเวณพื้นทางเดิน

ด้านพฤติกรรมและปัญหาของการใช้โรงอาหารของคนตาบอด พบว่าคนตาบอดส่วนใหญ่มีปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นประจำ คือ เดินชนกัน และมักจะเกิดปัญหาวงเวียนทางเดินมากที่สุด

จากผลการวิจัยดังกล่าวสามารถจะนำไปกำหนดแนวความคิด และการจัดองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม เพื่อการออกแบบอาคารโรงอาหารคนตาบอดของศูนย์พัฒนาอาชีพคนตาบอด ที่จะสามารถตอบสนองผู้ใช้และสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมอย่างเหมาะสม

The purpose of this research was to study concept design of cafeteria for the blind occupational development center, Foundation for the blind under The Patronage of H.M. The Queen. The investigation of cafeteria's ideal design had focused on personal behavior of blindness human to cafeteria's structure and exist surrounding. The 3 place occupational development center had been selected for fundamental data support composing of cafeteria plan layout and structure buildings. In addition ; the interview, observation and personal test had been committed through 52 instructors, authoritys and 108 blindness humans. Final data analysis was transformed to cafeteria's ideal design and architectural design using skills development center for the blind at Nonthaburi province as the place to commit this project.

**Location :** The cafeteria's site should be convenience to access for suitable located in the front of occupational development center and separate building. Available for expanding in future.

**Complement thoroughfare and area :** sideview and middle thoroughfare was the popular of cafeteria back area was the place selected for doing their activities single seat type and dispose tables-chairs lengthwise and crosswise of cafeteria analysis with physical blindness humans and need highest.

**Light :** Light in cafeteria should be come from nature rating in proper condition for vision and economic aspect. Light install hang from ceiling level.

**Ventilation :** Ventilation in cafeteria should be come from nature electric fan install from wall level of building.

**Colour :** Colour selection for tables-chairs shelf in cafeteria should get along with surrounding area. For safety equipments should get prominent with surrounding area.

**Material surface tables-chairs and equipments in cafeteria :** Rough surface is sensitive by touching area want rough surface on the path walk.

**Behavior and problem in cafeteria of blindness humans :** mostly problem walk to bump walkway area.

The result of this investigation could be used as idea and architectural design that sensible to user and surrounding aspect for cafeteria of blindness humans in occupational development center.